

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi streinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACTIA,
TIPOGRAFIA ŞI ADMINISTRATIA:
BRAŞOV, PIATA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peti 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Omeopați, alopați și șarlatani.

Nu găsim nimic curios în faptul, că tot ce trăiește și se desvoltă pe pământ se naște, crește și pierd după aceleași legi, cari se afirmă în întreaga viața omenească. Și dacă nu ne mirăm de prea mica deosebire, ce-o putem constata între viața animalelor și viața animalică a omului, de ce ne-am mira de marea asemănare între ivirea, răspândirea, combaterea boalelor și procesul de desvoltare al mișcărilor sociale și politice?

Și aici, și acolo operăm după aceleași sisteme: când cu mijloace contrare, când cu altele analoge, când cu de tot felul, fără a deosebi și a alege. De aceea se poate vorbi de omeopați, de alopați și de șarlatani politici.

Că și în politică metoda mai des întrebuințată este alopatia — lupta cu mijloace contrare, negațiunea — este prea firesc. Spiritul omenească este încă prea puțin spirit și prea mult materie, decât să fie oricând capabil de combinațiuni și așteptări, cari au în vedere un șir de ani. Și de aceea el analizează mai bucuros situația momentană, decât una care ar fi să urmeze după trecerea îndelungată de timp.

Iar atunci când ai în vedere momentul de față și ai mai ales în vedere interesele tale, mai este posibil a căuta alte mijloace de luptă, de combatere a răului, decât acelea, cari singure se impun prin legea mișcărilor reflexe, cunoscută de ori cine a dat numai cu nasul prin fiziologie și psihologie?

Iată de ce în momentul izbucnirii unei răscoale, care nu a putut fi prevenită și nu poate fi prevenită oricâte ori conducerea politică se găsește în mâinile șarlatanilor, — cel dintâi mijloc de luptă este: represiunea, uciderea! Și însemnează să faci politică omeopată, dacă după trecerea celor dintâi clipe

de groază, te gândești la legi agrare și la deschiderea izvoarelor de asigurare a vieții materiale a țărănilor și a celorlalte cetățeni, — ceea ce însă ar fi trebuit să premerge răscoalei, pentruca ea să nu izbucniască.

După aceste considerațiuni putem formula o întrebare fără a fi nevoie de a da și răspuns: Ce fel de politică urmează guvernele ungurești de atâția zeci de ani încoace față de marile chestiuni culturale și politice, cari agit națiunile din Ungaria? Ce metod au aceste guverne în chestia de naționalitate?

După dovezile, ce ni se dau zi de zi, se pare că toate guvernele de până azi — și cu siguranță încă multe din cele ce vor urma — aspiră la titlul de «iresponsabile», ceea ce în viața politică prea adeseori este sinonim cu unul din cuvintele, cari se pot ceti în titlul acestui articol.

Astfel se prezintă omeopații și alopații dela guvern. Dar și opoziția se folosește de aceleași sisteme: e omeopată, când e legală, e alopată din momentul când a început obstrucția. Șarlatanii opoziționali? Căutați-i astăzi în tabăra cutărui, mâne în tabăra celui alt șef opozițional și-i veți găsi pretutindeni și pe acești șarlatani.

Ar urma, că noi desaprobam obstrucția. O desaprobam numai câtă vreme majoritatea guvernamentală are înalta conștiință a responsabilității actelor sale politice, făcând astfel posibilă o conlucrare cinstită, o luptă dreaptă a opoziției, conștie și aceasta de îndatoriri ce și le-a luat.

Dar atunci când guvernarea țării dă dovadă la fiecare pas, că este cu totul lipsită de prevedere — această frumoasă însușire a politicianului adevărat — obstrucția încetează de-a mai fi o negațiune; ea însemnează atunci afirmarea unui spirit, care fiind mai sănătos, e merit să înlocuiască șarlatania politică, ce stăpânește țara.

O față a șarlatanizmului politic a dispărut cu totul: a fost absolutismul, care întrebuința fără nici o alegere toate mijloacele, prin cari se putea păstra puterea unei singure persoane, dar în același timp acoperia deținerea arbitrară a puterii cu vâlul înșelător al unui principiu, și acesta constituind o șarlatanie: principiul sfințeniei persoanei domnitoare, principiul îndreptăririi la domnie a acelei singure persoane, nu principiul adevărat al simplei îndreptăririi la domnie.

Niciodată însă lumea n-a scăpat de falanga adevăraților șarlatani politici: de trădătorii de neam, de demagogii lipsiți de cultură, de cei ce pretutindena urmăresc numai interesul lor personal.

Mai puțin periculoși sunt poate șarlatanii demagogi, întru cât influința lor se reduce la acele câteva momente, când ei protestesc o mulțime de oameni pentru a o hotărî să săvârșească o neghiobie în interesul celui ce-a proștit-o. Clipele trec și neghiobia se uită și pleava cuvântărilor demagogice se împrăștie fără urmă.

Dar iată-i pe marii politicieni, a căror grijă de căpetenie este «bunăstarea poporului, prosperarea comunelor, orașelor» etc. pentru ca la urmă să auzi, că s-a mai croit un drum ce trece tocmai prin mijlocul moșiei șarlatanului politic ori că s-a mai deschis o căruciumă în cutare sat, o farmacie în cutare oraș, o fabrică în apropierea cutărei linii ferate!

Sau marii făuritori de programe politice, cu cari intenționează să inaugureze în viața neamului lor o direcție politică, cum n-a mai fost și nu va fi! Iată-i că se înfățișează cu trista și ascunsa privire a ochilor lor reci: un Mangra, un Siegescu, un Brote, un Vlaicu! Și se înfățișează tocmai când e vorba de o nouă mitră, de o vacantă catedră la universitate, de un mic capital destinat pentru achitarea datorilor. Iată-i cum întind mâinile cu nouăle lor programe

în schimbul lucitoarelor recompense «naționale»!

Și după atâta înșelătorie în politica intereselor de viață ale unei țări, aproape nu mai poți deosebi astăzi politica serioasă de șarlatania politică, — dacă rămâi încă de credința, că este imposibil să admiți, că întreagă politica ar fi numai șarlatanie.

În astfel de momente, cari îți umplu sufletul de amărăciune, te gândești, dacă nu s-ar putea schimba de-odată, ca printr'un farmec întreagă viața politică a lumii? Să nu mai fie acea incurcătură de ițe, ce se face pe-ascuns, ca într-o camera obscură; ci să fie o luptă pe față, o luptă, în care să cadă și să moară numai idei și sentimentele urâte, iar oamenii cari le-au avut să rămână în viață, pentru ca să ajutore înfăptuirea ideilor și simțămintelor mai frumoase, mai senine, mai nobile de cât au fost ale lor, pe cari le-au părăsit ca omul ce luptă pentru stărpirea șarlataniei omenești!

La situație. Eri s-a ținut un consiliu de miniștri, în care s-a fixat tactica guvernului față de obstrucția partidelor opoziționale.

Partidul justit a ținut eri seara o consfătuire, în care a hotărât să aducă în discuție în ședința de astăzi a camerei evenimentele din Croația și atrocitățile săvârșite de administrație la alegerea de alături din Komorn.

Noua episcopie maghiară graț. Unele ziare din Budapesta înregistrează știrea, că ambasadorului austro-ungar pe lângă Vatican îi s-a comunicat în mod oficial, că Vaticanul a aderat la înființarea episcopiei maghiare catolice.

Boicotarea mărfurilor ungare. Studenții din Sârbia au ținut alături în Belgrad un mare meeting, în care au hotărât boicotarea mărfurilor ungare, pentru ca să documenteze și în modul acesta unitatea

națională a Sârbilor cu Croația. O parte însemnată a comercianților sârbi s'a alăturat boicotului.

Cenzura în Dalmația. Din Zara, capitala Dalmației se anunță, că la ordinul procuraturii supreme din Viena, s'a introdus și în Dalmația cenzura cea mai severă, după modelul din Croația. Toate ziarele croate din Dalmația, cari au făcut obiect de discuție evenimentele din Croația și s'au ocupat cu chestiile politice croate, au fost confiscate de autorități.

Situația în Croația. Acțiunea de protestare, pe care o pregătesc partidele slave din cauza evenimentelor croate, nu e deloc pe placul imperialiștilor noștri maghiari, cari se svârcolesc mai amar decât peștii pe uscat. Dacă și pentru un moment glasul ziarelor opoziției croate este înăbușit prin o cenzură feroce, cercurile politice slave pregătesc o energică acțiune de protestare.

Deputatul croat Biankini a adresat ziarului «Neue Fr. Presse» următoarea telegramă: Zilele aceste vor fixa toate partidele atitudinea lor față de evenimentele croate. În Croația domnește o mare agitațiune și amărăciune. Nădăduim, că factorii competenți ai statului nu ne vor împinge la granița extremă a răbdării noastre.

După știri din Laibach toate partidele slave din sudul Austriei, mai de parte deputații bosniaci, herțegovinieni și croați vor ținea o consfătuire, în care vor protesta la guvernul comun și guvernul austriac și vor ruga pe Maj. Sa să retragă măsurile coercitive luate față de Croația.

O telegramă din Praga anunță, că uniunea ziaristilor slavi a hotărât să protesteze în contra opririi presei croate făcând un apel la ziaristii din întreaga lume. Ca o ilustrare a cenzurii ziarelor croate servească și faptul, că un ziar croat a fost confiscat, fiindcă întrun articol priin s'a ocupat cu preturiile—peștilor din piața Agramului.

Mărturisire.

Lui C. Loucaș.

În pacea clipeilor senine,
Imprejmuit de gânduri bune
O rază nouă de nădejde
cucerind picură avânt
În sufletul lovit de cruda,
nemilostiva sorții mână
Încarcerat în lutul rece,
hătut de-al patimilor vânt.
Și când a vântului aripă
alintă dulce trandafirul
Și un fâșlit de frunze dese
Își cerne farmecul senin
Eu simt cum cugetul mă'ndeamnă
ca 'adurerata mea poveste
S'o spun grădinei gânditoare,
din preajma blândului mării:

Copil născut în zi de iarnă,
În casă rece, strămtă, scundă
Din oameni înfrățiți cu grija,
vecinți cu a durerii undă,
Am fost merit să gust amarul
să'nghit fărăme mucezițe
Să mă strecur prin valul lumii
cu gene triste, obosite.
— Dar' într-o bună dimineață,
cu aer drag de primăvară
A răsărit în mine gândul,
ca mândru soare în zori de vară,
Să merg și eu la învătătură,
câci doar' al cerului Părinte
Va pieura un strop de bine,

să flu modest, cinstit, cuminte.
.....Și am plecat, cu gând fanatic,
să zmulg ce-i bun, ce-i drag din lume,
Să răsfoiesc în nopți abastre,
Încărunțitele volume
Să storc în inima-mi curată,
eterna dragoste de neam,
Să mă încing cu adevărul,
să rădăcesc prin scumpul lan
Ce 'mprejmuita cu-atâta farmec
cetatea visurilor mele,
Când luna mângăia în ta'nă
Îngândurate viorele.

Când am ajuns în largul lumii,
simțiam cum inima îmi bate
Mă'nflora nebunul zbucium
și vuetul adânc și mare.
Prin ciocotul păgân de valuri
cutropitoare, înspumate
În van cercam să taiu cu mîntea
o bună, pacinică cărare,
— Și am luptat în ani de zile,
și am muicit ca o albină
Dar' n'am ajuns acolo unde
visam în clipe de odihnă.
De stâlpii lumii, vecbi și putrezi,
mi-sa sfărmat al vieții vis
Nădejdule neprihănite
mi-l-a'nghițit un crud abis,

Dar' mă re'ntorc acum acasă,
în satul tolnănt sub deal
Ce duce-același jug amar
ca tot românul din Ardeal.
Acolo nu-s atâtea patimi
și nu e nici atâtea ură

Cât'am văzut în lumea largă
În timpul de învătătură.
Acolo sunt atâtea inimi
și suflete nevinovate...
Cari tind cu sete spre lumină,
cu frunțile înseninate.
Primiți-mă tovarăși iarași,
cum m'ați primit de multe ori
Vă picur dragoste în inimi,
vă samăn sufletul cu flori.
(Sibiu).
Vasile Stolcanec

România în fața Franței.

— Revista «Les Annales» consacră un număr României. — Poetul Edmond Haraucourt vorbește de Carmen Sylva —

Cunoscuta revistă franceză «Les Annales» de sub direcția eminentului critic teatral Adolphe Brisson, consacra o mare parte din ultimul său număr României.

Seria de articole privitoare la România este însoțită de următoarea introducere:

«Se vorbește mult de România. Opera a reprezentat o operă nouă: Cobsarul, care evocă moravurile atât de interesante, ale acestei țări. În urmă, d-l Jean Richepin a dus în această țară cuvântul francez. Cetitorii noștri cunosc ecurile acestei călătorii triumfale: știu ce primire i s'a făcut

ilustrului poet. Majestățile Lor, miniștri, înalta societate românească, au arătat d-lui și d-nei Richepin o simpatie de care își vor aduce aminte întotdeauna.

Suntem fericiți că putem asigura de marea noastră recunoștință națiunea română, amică a Franței. Va găsi această recunoștință în frumoasele pagini pe care le-am adunat aici».

Acest număr cuprinde toastul pe care l'a ridicat Jean Richepin la banchetul oferit de comitetul Ateneului Român, un frumos articol pe care poetul Edmond Haraucourt îl consacra M. Sale Reginei și poezii Carmen Sylva, o poezie, scrisă în dialectul provençal, de Mistral, un articol al d-rei Elena Văcărescu despre România și câteva articole consacrate operei «Cobszarul».

Acest număr din «Les Annales» cuprinde numeroase ilustrații din România, între care, portretele Majestăților Lor Regele, Regina și Principele Ferdinand, o fotografie a Majestății Sale Regina în salonul castelului Peleş, alta care reprezintă sosirea d-lui și d-nei Richepin, în București, alta, care reprezintă pe d-l Jean Richepin și d-l Jacob Negruzzi în fața Ateneului o fotografie a Ateneului, o fotografie, care înfățișază o româncă în costumul național și mai multe scene din «Cobszarul».

Comunicăm cetitorilor câteva pa-

sagii din frumosul articol pe care poetul Edmond Haraucourt îl consacra M. Sale Reginei sub titlul: «Regină și poetă: Carmen Sylva».

Are trei patrii: Germania, unde s'a născut, țara strămoșilor și a copilăriei ei pe care o adoră, imediat după Dumnezeu; România, unde domnește, pe care o iubește cu o duioasă maternă, aci mamă, după cum dincolo a fost fată; Franța, în care se recunoaște, care o farmecă, artistă la noi, după cum e regină peste poporul ei.

Ah! a exclamat Carmeu Sylva, dacă cuvântul brutal «inimicer editar» ar putea fi înlocuit în câteva guri germane cu această frumoasă expresiune «țară de frați» munca mea ar fi ușoară și m'ar fi umplut de bucurie.

Carmen Sylva a tipărit aceste rânduri în limba germană, ca o prefață la romanul lui Pierre Loti «Pescar de Islanda» pe care l'a tradus în limba germană și pe care îl socotește ca cea mai frumoasă carte a literaturii moderne.

De altminteri această reprezentantă a familiei Hohenzollern scrie în altă parte în franțuzește:

«Ași vroi să încerc tot ce poate contribui la apropierea acestor două popoare. Gândul că rasa latină și germanică sunt făcute să se completeze una cu cealaltă a devenit, de sigur, pentru mine o idee fixă».

Această dublă citație a aceleiași

Revizuirea tratatului din Berlin. După știri din Constantinopol cercurile diplomatice cred, că în curând va fi supus unei revizuirii tratatul încheiat la Berlin. Inițiativa a luat-o guvernul Rusiei și în curând va fi convocat la Petersburg un congres internațional.

Tripla alianță și Tripolitania. „Secolo” din Milano are o informație din Viena, în care se afirmă, că încă în anul acesta se vor iniția tratative privitoare la renouirea alianței celor trei state: Germania, Italia și Austro-Ungaria. În noul tratat se vor introduce unele clauze noi, care privesc situația schimbată a Italiei în Mediterană. E sigur, că celelalte două puteri din alianță vor recunoaște anexiunea Tripolitaniei.

Rezolvarea crizei în guvernul Român. Ziarele din România publică următorul comunicat:

»Di P. P. Carp, primul ministru, prezentând Regelui demisia cabinetului, — d. Titu Maiorescu, ministru de externe, a fost însărcinat de M. Sa ca să formeze noul cabinet.

Iată alcătuirea noului ministru: D. T. Maiorescu, președinte al consiliului și ministru de externe; D. G. G. Arion, ministru de interne și ad-interim al instrucției publice și cultelor; D. Th. Rossetti, ministru de finanțe; D. Ion Lahovary, ministru al agriculturii și domeniilor; D. Dim. Nenițescu, ministru al comerțului și industriei; D. Mih. Cantacuzino, ministru de justiție; D. Gen. Argetoianu, ministru de război; și D. E. Pangrati, ministru al lucrărilor publice.

În ședința de ieri a consiliului comunal din București s'a primit cu unanimitate de voturi propunerea, ca în ce privește oprirea circulației tramvaielor comunale, primarul Capitalei să intervină la ministerul de interne, pentru ca să se dea acestei chestiuni o soluțiune grabnică, spre deplina mulțumire a tuturor cetățenilor cari sufer de pe urma lipsei mijloacelor de transport, rămânând ca chestiunea în litigiu, între primărie și societatea comunală de tramvae, să fie rezolvată pe calea justiției. În același timp primarul să fie autorizat ca să roage ministerul de interne să pună imediat în circulație tramvaiele societății comunale.

Externe. Alegerile legislative în Turcia sunt pe isprăvite. Ele se încheie cu un triumf al partidului tânăr turc, care a eșii învingător pe întreaga linie.

Noul Parlament va fi convocat la 19 Aprilie st. n. Primul lui act va fi un vot solemn pentru continuarea războiului din Tripolis. Va fi un răspuns la votul Parlamentului italian, care a ratificat cu solemnitate anexiunea Tripolisului.

cugetări scrisă în cele două limbi nu e oare caracteristică?

Față de cei, cari aparțin propriei sale rase și față de adversarii acestei rase poetul cu inima generoasă spune aceleași vorbe, cu același îndrăzneală și cu aceiași seninătate.

Vorbind din înălțimea unui tron, știe că vorbele sale vor avea un răsunet neobișnuit și dorește chiar acest lucru: socote că nu păcătuiește față de țara sa, spovedindu-se că iubește o țară vecină, pe care le unește în inima ei. neputându-le uni și altfel.

Acel poezia e la granița filosofiei sociale și devine aproape politică.

Nu importă: lira anonimă scapă de sub controlul cancelarilor și poetul Carmen Sylva poate să spuie ceea ce regina Elisabeta nu ar putea spune sub regalul său nume.

Carmen Sylva spune ceea ce cugetă, fiindcă cugetă. Nici odată nu a mințit, nici odată nu a sulemenit adevărul. Crede ceea ce crede și iubește ceea ce iubește, punând de-asupra tuturor datorele conștiinței sale, și socotind că vocația sa de poet și rangul său în lume i-au conferit îndoița misiune de apostol.

Carmen Sylva îndeplinește acest apostolat.

În veacul al XIII ar fi fost com-

— Știrile ce ne sozesc din Constantinople și Roma nu sunt deloc menite să promoveze acțiunea de pacificare a puterilor mari, din contra ne pun în vedere continuarea cu puteri îndoite a războiului. Ministrul de externe al Turciei a declarat reprezentantului ziarului „Daily Chronicle” următoarele: Condițiunea principală pentru aplanarea paucică a conflictului este ca Italia să anuleze decretul de anexiune. Noi nu vom estrada Italiei Tripolitania. Tripolitania n-are nevoie de misiunea civilizatorică a Italiei.

De altă parte flota Italiei stă gata de atac. Noul amiral italian Viale a primit ordine secrete, pentru a începe în fiecare moment atacul pe mare. Spre scopul acesta va fi mobilizată întreaga flotă italiană. Din Verona, Tortona și alte orașe ale Italiei de sus au plecat transporturi noi de trupe spre Tripolis.

— Agenția Reuter așă că Japonia a pus ca condiții pentru participarea sa la împrumutul chinez, ca interesele sale speciale în Mandșuria să fie recunoscute și ca această provincie să fie exclusă din operațiunile sindicatului împrumutului.

Comercializarea „Asociațiunii”

Marinimosul bărbat, Românul de vederi largi, Vasile de Stroescu, a făcut «Asociațiunii» donațiunea de 50,000 cor. cu menirea, ca această sumă să servească pentru crearea de cooperative sătești.

Comitetul central al «Asociațiunii» l-a trimis pe d-nul V. Osvadă în România, cu însărcinarea, să studieze organizația cooperativelor țărănești.

O dare de seamă despre rezultatul acestei călătorii de studiu nu s-a publicat până acuma. Tot ce s-a strecurat în public e, că d-nul Osvadă petrecând un timp oarecare în țară s-a reîntors și că la Blaj a avut loc o conferință a comisiei economice a «Asociațiunii».

Marele public românesc și membrii «Asociațiunii» de toate categoriile, cari susțin cu cotivașile lor această primă instituție culturală a noastră, până în ziua de astăzi nu au fost puși în curent nici cu planurile pe cari le are comitetul central în chestia cooperativelor, nici cu referența domnului Osvadă.

Avem toată încrederea în înțelepciunea și în corectitatea d-lui președinte Andrei Băresanu.

Nu dubităm, cătuși de puțin, că d-sa știe să conducă în mod ireproșabil destinele «Asociațiunii».

Ne ținem datori, cu toate acestea, să ne spunem cuvântul, dând expresiune nu părerii noastre particulare, ci opiniei obștești a membrilor «Asociațiunii».

Găsim surprinzător și curios felul cum procedeză comitetul central în chestia cooperativelor.

Chestia aceasta este de o importanță extraordinară, atât pentru dezvoltarea vieții noastre economice, cât și pentru viitorul «Asociațiunii».

parată cu Elisabeta a Ungariei, căci regina poetă, este în același timp regina evangelică, alcătuită numai din iubire și milă. Aci trebuie să ne dăm seama de o optică puțin specială, foarte necunoscută în zilele noastre, care nu are nimic comun cu mentalitatea obișnuită a oamenilor de literă.

Carmen Sylva ține la ideile sale mult mai mult ca la talentul său: valoarea artistică a operei sale o preocupă mult mai puțin ca reîmprospătarea, care o capătă în munca sa: scrie pentru a se formula, nu pentru a fi admirată; vrea să convingă inimile pentru cauzele pe care le socotește bune, nu să câștige spiritele ca să-i constate meritul; pune poemele sale în acțiune predicând cu cuvântul și predicând cu pilda: tot ce ambiționează este bucuria ce i-o dă aceste lucruri, și nimic altceva.

Opera, care o scrie, sau vrea să o scrie, nu e un drum, care o duce la glorie, ci un mijloc de a-și apropia oamenii pe care regalitatea sa îi îndepărtează, de a se împărtăși cu ei, cu lumea, cu viața, un mijloc de a repercuta în sine toți florii Mizeriei și Naturii, aceste două alte regine, de a se însufleși prin ele, adică de a rămâne tânăr.

»Providența, în bunătatea ei, îmi va păstra darul poeziei? Veghiez la acest dar, ca la o relicvă și mă sforțez să nu fac din aceasta o vanitate.

Cea ce cer, este că acest dar să nu

Ea nu se poate rezolvi în mod sumar și pripit prin o simplă hotărâre a comitetului central.

Mai întâi trebuie să fie puse în curent toate despărțimintele «Asociațiunii» cu vederile comitetului central. Despărțimintele vor avea să iee poziție, să-și spună părerile, dorințele. Apoi va avea să ia o hotărâre în chestia adunarea generală, singurul for competent de a da sancțiunea într-o chestie atât de importantă.

Nici nu voim să presupunem, că un comitet central, presidat de d-nul Andrei Băresanu, ar putea proceda altcum. Căci nimic nu ne îndreptățește să credem, că d-nul președinte nu ar avea conștiința răspunderii sale și energia suficientă spre a pune zăgaz unor tendințe clandestine, cari se zbat să incurce comitetul central într-un act de abuz de încredere față de obștea românească, încercând a stoarce o hotărâre, prin care membrii «Asociațiunii» ar fi puși în fața unui fapt împlinit.

În România viața economică a avut o altă evoluție decât la noi. Mai întâi s-au dezvoltat marile institute de bani, iar apoi cooperativele sătești. La noi s-au dezvoltat număratoarele noastre bănci cu capitale relativ modeste.

În mod firesc urmează, ca sub egida acestor bănci să se organizeze și să ia avânt cooperativele la sațe.

«Solidaritatea» are datoria să elaboreze planul de organizație, iar «Asociațiunea» să vină într-ajutor — cu capitalul, pus la dispoziția ei de d-nul V. Stroescu — executând planul, prin organele instituite de «Solidaritatea».

«Asociațiunea» este cea mai fruntașă instituție culturală de care dispunem.

Ea are menirea să răspândească, în păturile largi ale poporului român, cultura.

Dacă ar încerca să ia în mână organizarea cooperativelor, ea s-ar comercializa și s-ar abate inevitabil din calea menirii ei adevărate. «Asociațiunea» are datoria înaltă să servească interesele literaturii și culturii poporului român.

Durere, până în zilele noastre această datorie a ei a fost, foarte mare împlinită. Dar nici măcar în dimensiunile de acuma, prea de tot modeste și puțin satisfăcătoare, nu și-ar putea împlini adevărată datorie, datoria culturală, dacă ar ajunge în apele comercializării.

Nu putem admite și membrii «Asociațiunii» nu vor putea tolera, ca «Asociațiunea» să renunțe la chemarea ei culturală și să se comercializeze.

Nu! Dacă e ca din donația marinimosă a d-lui Vasile de Stroescu să se reverse un bine asupra poporului nostru, atunci «Asociațiunea» trebuie să folosească acest capital, promovând prin votarea de stipendii pentru studii economice, prin votarea de subvenții și de ajutoare pe seama înfăptuirii cooperativelor acolo, unde puterile economice locale, ori interesul și pricepera nu sunt suficiente.

Organizarea cooperativelor însă trebuie să o lase în grija factorilor competenți și experți ai vieții noastre economice.

Iar comitetul și biroul central al «Asociațiunii» vadă-și de datoriile culturale față de neam.

Lansarea discuțiilor economice trezește impresia penibilă par-că s-ar intenționa de a arunca nisip în ochii membrilor «Asociațiunii», ca să nu bage de seamă cât de puțin satisfăc-

slăbească odată cu vârsta și să păstreze prospețimea de sentimente trebuitoare pentru a-mi pune tot sufletul în versurile mele.

Adio an, care te duci, iar tu anule nou lucește blând și surzător în odăița și inima mea.

Un farmec de delicioasă simplitate se desface din aceste vorbe.

Spuse de o suverană suut și mai frumoase. Din fiecare pagină a cărților sale se exhale o duioșie emoționată în cuvinte de bunătate, în cuvinte pe care nu le-a născocit și care nu pot fi scrise de cât atunci când țâșnesc spontan dintr-o inimă leală și sinceră, încercată de viață.

După ce Edmond Haraucourt vorbește de suferințele cu care viața a încercat pe Carmen Sylva, spune:

»Trebuie să plângem reginele, care sunt poete și poezii, cari au fost regi: din fericire cazul e rar. Când se întâmplă acest lucru nefericit nu găsește pe pământ decât două adăposturi, munca și natura: a cânta e Carmen; a se ascunde în pădure e Sylva.

Carmen Sylva ne-a rezumat singura concluzie, care a tras-o din viață:

»Nu e decât o fericire, datoria; nu e decât o singură mângăiere, munca; nu e decât o singură plăcere, frumusețea.

S-ra.

tor își îndeplinească cei chemați datorile lor față de literatura și cultura poporului român.

Ar fi timpul suprem, ca d-nul președinte Andrei Băresanu, de a cărui personalitate distinșă sunt legate atâtea nădejdi de îndreptare, să conducă activitatea «Asociațiunii» într-o alvie, normală, stărind ca biroul «Asociațiunii» să fie la înălțimea datoriiilor sale culturale și reținând comitetul central dela hotărâri, prin cari și-ar depăși limita de competență.

Finis Hungariae!

— Un renegat calomniator. —

Antecesorul lui Vlaiku Arșen dela Brașov, patentatul în renegațism și vânzare de neam — Moldován Gergely de la Cluj dă nouă semne de viață. În timpul din urmă, de când guvernul n'a voit să-i mai susțină infecta foaie «Ungaria», scaldată în murdăria noroiului de tradare de neam, Moldován Gergely a tăcut mulcom, a încetat de-a 'și mai plasa prin coloanele fițicilor periculate proza sa plină de falzități, perversități și minciuni intenționate. Găndeam că imbecilul trădător, după ce și-a ajuns scopul a fi numit titular la o catedră, pe care o batjocurește și o blamează prin neștiința și incapacitatea sa, își va fi tras seamă și va voi să-și ispășească păcatele naționale baremi acum la bătrânețe, confundându-se în noianul tăcerii și al penitenței.

Dar iată că prototipul vânzătorilor, jaluz de rolul ce și-l asumează acum Vlaiku Arșen-mangristul, își ridică din nou capul, făcând stăpânilor temelele deosejtoare pentru ori ce om conștuit de demnitatea sa și aruncând cu noroiu în națiunea română, din care din nefericire își trage obârșia.

În «Budapești Hirap» publică acest tip scârbos de renegat, doi articoli, din cari a apărut unul în numărul de ieri al foaiei imperialiste maghiare. Titlul articolului este «Nouă generații, nouă devize», și începând cu linguiștii la adresa «națiunii», termină cu chestia sufragiului universal, culminând în afirmarea, că sufragiul universal, egal și secret este o degenerare a simțului național maghiar, așa că la pronunțarea acestuia «fiecare cetățean al patriei poate exclama cu siguranță: — Finis Hungariae».

Între începutul linguiștor și sfârșitul falz și preverz, articolul conține o scrie de falzități intenționate din trecut și prezent și însuște la adresa poporului român.

Să spicium câteva din ele.

Linguiștor:

Renegațul asămănă națiunea maghiară cu un pom, ale cărui rădăcini se întind în toate părțile. Rădăcinile nutresc trunchiul pomului, care e națiunea maghiară și produc floarea, care e cultura maghiară.

»La noi, — zice renegațul — această mențiune o au popoarele nemaghiare, cari se ramifică din corpul național maghiar.

Pe lângă linguiștor acest pasaj conține și un adevăr — singurul adevăr din întreg articolul — că adevă noi, popoarele nemaghiare suntem oșândite a nutri pe guvernanții noștri și a contribui din sudoarea noastră la înaintarea culturii maghiare. Așa a fost aceasta de o mie de ani și până azi.

Minciună:

»Căci națiunea maghiară (pe timpul nobilimii) a îmbrățișat popoarele nemaghiare cu întreagă căldură inimii sale, le-a opărat cu sângele său ce curgea șiroaie... — zice renegațul.

Da, le-a îmbrățișat »cu căldură», secolii de-a rândul, așa că le-a exploatat economic, în iobăgie le-a supt toată vîaga, asemenea vampirilor, astfel că poporul nici azi, după 60 de ani dela dosfînțarea iobăgiei nu se poate reculege și zace în sărăcie și neștiință. Acesta e adevărul, d-le Gerguț!

Altă minciună și insultă:

»Noi cetățenii cu buze române — zice renegațul — ai statului național maghiar avem să mulțumim națiunii maghiare întreagă cultura noastră specifică, toate așezămintele noastre bisericesti, toată fericirea și libertatea noastră».

Adevărul e, d-le Gerguț, că cultura noastră specifică, ce biată o avem ne-am creat-o noi din puterile noastre și fapt e, că guvernele Ungariei ne-au împiedecat și ne împiedecă într-una în progresul cultural, fapt e că instituțiunile mari culturale ce le avem, sunt create pe timpul absolutismului și foarte puține și mai mici dela 1867 încoace.

A debita bazacoșii și minciuni ca cele de mai sus, constituie o insultă la adresa poporului românesc și e o pălmuire a adevărului real.

Minciună istorică:

«Stefan cel Sânt, — zice mai departe trădătorul — primul rege maghiar a întemeiat pe acest pământ o țară maghiară, un stat național maghiar».

Vânzătorul să vede a fi certat cu istoria, căci doară și copii de școală știu, că primul rege maghiar a recunoscut și decretat Ungaria de stat poliglot.

Dar ce-i pasă lui Moldován Gergely de adevăr. Scopul lui este a calomni și a se linguiși prin minciuni.

În felul acesta se continuă articolul, neuitând trădătorul să facă temelele și «aristocrației de minte și de avere» și la urmă să izbucnească în o vâlcăreală la adresa sufragiului universal. Așa să informează publicul maghiar despre realitate. Serman public!

Moldován promite al doilea articol. Vom reveni și noi asupra lui.

Din pășaniile altora dintre ai noștri.

De Dr. G. Mator.

În «Gazeta Transilvaniei» de prin anii 1904 Nr. 162—170 și în 1908 Nr. 108 și la diverse alte ocazii am atras atențiunea conducătorilor noștri asupra valorii și importanței mari a pădurilor noastre, ca un factor eminent pentru economia noastră națională și progresul poporului nostru. În marea lor majoritate pădurile dintre noi sunt încă în stăpânirea poporului nostru, scăpate prin toate cataclismele ce au trecut peste capetele noastre. Pe lângă întinderea lor însemnată, mai vine și urcarea lor în valoare cu cel puțin 300 la sută de vre-o 15—20 ani încoace, de când au venit capitaliști streini între noi și din nimic au creat milioane. Între altele, afară de pădurile de pe Lotru ale Universității zise săsești, foste încă neatinse de secure, cari s-au vândut cu 18 milioane prin licitație publică, deosebit de investițiunile mari în lucrări de artă, cari încă au consumat milioane, mai avem de amintit și funicularul firmei Schil de pe Bucegi, care încoace azi Bucegiul de perimate de a exploata codrii seculari de pe partea de sud a Bucegilor dela obârșia Ialomiței și ridicându-i în sus a-i scoborâ jos totodată în valea Prahovei la fabrica de celuloză dela gara Bușteni, apoi linia ferată la Musa mică și atâtea altele prin locuri neumbrate, unde înainte vreme numai sturzii, vulturii și caprele negre pătrundeau.

Deși capitaliștii și antreprenorii sunt streini și personalul tehnic și administrativ al exploatațiunilor actuale, în mare parte estern, totuși cel puțin lucrătorii, pentru munca brută — sunt Români, dar și ai noștri treptat treptat se vor putea introduce și califica și pentru posturi administrative — ca contabili, șefi de echipe etc., eventual să pășească ca antreprenori mai mici și mai măricei la parchete singurate de pădure, căci ar trebui sprijiniți recte impuși la arendarea pădurilor și ajuto-rați și din partea băncilor noastre pe toate căile.

A se avânta în întreprinderi mari până nu avem personalul tehnic trebuincios format dintre ai noștri e periculos; dovadă experiența sindicatului băncilor Raiffeisen ale fraților noștri din Bucovina, care au pierdut sume considerabile de mai multe milioane, — neavând oameni experți.

Dar pădurile merită de aproape considerațiune din partea noastră a tuturor, fie că ele s-ar exploata din partea alor noștri, fie din partea streinilor — date în tăcere din partea statului a marilor proprietari ori a comunelor, ca să nu se taie fără discernament și devastare, căci efectele lor tot asupra comunelor noastre se vor răsfărge și se vor resinți. Poporul nostru față de sporul mare al populațiunei cere unanim reducerea pădurilor și prefacerea lor în teren de cultură sau cel puțin în pășune pentru vite fără a se gândi mai departe la urmări.

În privința aceasta vom reproduce câteva cazuri tipice unde poate duce o tăiere fără cumpăt și fără discernament din partea proprietarilor ori a exploataătorilor. În România, județul Teleorman — a cărui numire vine dela cuvântul Delî Orman, cuvânt turcesc și însemnează pădure fără sfârșit, sub lăcomia arendașilor și neprevăderea proprietarilor în mai puțin de 50 ani a ajuns să fie județul cel mai sărac în lemne din Europa!! Dar slătura cu dispariția pădurilor au secăt izvoarele și pârăile cu totul și lumea duce azi mare lipsă de apă, și luptă cu secete grozave.

Tot așa s'au întămpiat și în alte județe și regiuni dela câmp, iar la munte și între dealuri s'au pus petrișul în mișcare și s'au format tureți periculoși, cari au cutropit cu totul lucrurile mănoase de odinioară din vale de că erau locuri de cultură, fie fânațe și pășuni mănoase. Pe când în partea noastră sunt încă lucruri mănoase în pășuni și fânațe îmbelșugate și vite destul de frumoase, în partea cealaltă totul este cutropit de petrișul și nomolul adus de fie-care ploaie din sus dela munte. Și Muntenii azi se duc la câmp, și la pășunat de muncă și fără în dințimă la o distanță de 3-4-10 poști, iar vitele lor au o greutate medie între 250-300 kilg. — Iată unde duce devastarea pădurilor, și răul se potentează din an în an. Să trecem mai departe la frații noștri ajunși sub cutitul muscălesc în Basarabia.

În frumoasa și prea interesanta descriere a Basarabiei de d-l Zamfir Arbure însuși basarabean de naștere, la pag. 447 și următoarele iată ce găsim: Basarabia după autorii ruși posedă 252.000 deesatine păduri — după alți 288.091 deesatine față de 633 mite patrute suprafața totală. (Deesatina este egală cu 109 hectare și are 409 Mngeni pătrați.)

Frumusețea țării românești dela Mieru și până la Severin au fost totdeauna pădurile sale mărețe, codrii săi verzi; și frumusețea unei țări nu este lucru mic, căci și aceasta frumusețe cumplănește ceva în mândria locuitorilor. Ea este o verigă mai mult, care ne leagă pe toți de patria noastră comună. Despre ce oare fiecare din noi își aduce aminte în exil? Despre acele locuri unde am copilărit, unde a fost casa părintească, de pe fereastra căreia se vedea grădina cu pomi, iar dincolo de grădini, pădurea, codrul verde!

Se zice cu drept cuvânt, că locuitorii munteni și codreni sunt mai nerăuți, mai rezistenți în fața unei înălțimi stremie, că ei cu greu își pleacă umărul sub jugul unei țărâni; ei rămân totdeauna mai neatârnați, mai caracteristici decât locuitorii din văi. Și acesta e tesc lucru: viețuie pentru munteni și codreni e mai plăcută, are mai mult aer și apoi în vinele lor curge o sârmă mai caldă, mai oxigenată.

(Va urma).

Memoriul Bucovinenilor către Maj. Sa Monarhul.

La ultimul meeting românesc din Berna, s'a hotărât — precum știm — înaintarea unui memoriu către M. Sa Monarhul, în care întreaga populație românească din Bucovina își arată dorința de a termina conflictul bisericesc cu Rutenii, prin separarea diecezelor.

Iată principalele puncte cuprinse în acest memoriu:

„Rutenii de astăzi nu vor să dea nimic de caracterul istoric românesc al bisericii noastre. Ei cer actualmente paritate deplină cu noi în biserică, cu gând rău, ca pe viitor să o prefacă apoi într-o biserică ucraină rutenească. De aceea, noi astăzi nu mai putem avea încredere într'un preot român, că odată ajuns la cârma bisericii noastre, îi va păstra caracterul ei românesc. În urma negocierilor continue ale Rutenilor, nici preotul român însăși, fie ori cât de vrednic și obiectiv ar putea bucura de încrederea deplină a Rutenilor, ci ar fi expus seren atacurilor lor vehemente.

„Între Români și Ruteni neîncredere reciprocă, ce se resimte pe orice teren. Din această stare de fapt noi nu vedem altă scăpare decât ca Majestatea Voastră să îndure de a înouviuța pentru Rutenii gr. or. ucraini o dieceză separată, precum au cerut o dănașie în 1899, 1906 și 1909 și precum am rugat și noi în petiția noastră din 4 (17) Iulie 1911, iară pe noi Români să ne lăsați în stăruință nestingherită a vechii noastre dieceze, ce am moștenit-o de la Voivodii și strămoșii Români.

„Cu aceasta Majestatea Voastră

tră nu va face decât aceea ce ați făcut în anul 1864 cu biserica din Ungaria, despărțind pe Sârbi de Români, măsură ce s'a dovedit atât de bună pentru ambele națiuni.

„Faptul că politicianii Ruteni astăzi nu mai stăruiesc pentru crearea unei dieceze deosebite pentru Ruteni, fac ca neîncrederea noastră față de dănașii să crească și mai mult.

„De aceea rugăm cu stăruință și cu toată supunerea pe Majestatea Voastră să binevoiască a împlini cât mai curând ruga noastră.”

Să contribuim la fondul ziarurilor românești din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa Institutului de credit și economii „Ardeleana” în Oradea — Szászváros.

Familia regală română descinde din Basarabi.

Ultimul număr din Revista Genealogică ne aduce știrea despre o descoperire foarte interesantă pentru neamul nostru. Un profesor german, dr. Otto Freiherr von Dungen, autor al mai multor scrieri genealogice, a publicat într-o lucrare a lui Franz Jaffé despre România descoperirea ce a făcut și anume, că membrii familiei regale române descind din Basarabi.

Din tabelele genealogice, pe cari revista le reproduce din studiul amintit, reiese că între descendenții Alexandru Vodă Basarab se află A. S. R. Prințesa Maria a României și împărății Wilhelm II al Germaniei, Nicolae II al Rusiei și Francisc Iosif al Austro-Ungariei.

Ramura feminină a urmașilor lui Alexandru Basarab ne duce la regele Casimir al IV al Poloniei, iar din ramura tot feminină a urmașilor acestuia și anume din Sofia de Brandenburg prin fiica sa Elisabeta, urmând ramura genealogică ajungem la M. S. Regele Carol I al României; — iar prin fiul Sofiei de Brandenburg, Albrecht, ajungem la M. S. Regina Elisabeta.

Albrecht, duce de Prusia, a avut doi copii: Ana Sofia și Albrecht Frederic. Acesta din urmă prin descendență ne duce la împărății Wilhelm II și Nicolae II și la A. S. R. Prințesa Maria.

Și în sfârșit, prin descendenții lui Wladislav, regele Boemiei, — care a fost fiul lui Casimir al IV al Poloniei — ajungem la împărățul Francisc Iosif.

Astfel Providența a voit, ca la conducerea destinelor neamului nostru și formarea României moderne să vină un descendent al Basarabilor viteji și astfel legătura suferită dintre poporul românesc și Dinastie să fie totărită și printr-o legătură de sânge.

ȘTIRI.

— 30 Martie 1912.

AVIZ. La începutul unui nou cvartal de abonament, rugăm pe abonații noștri de cvartal a-și înoi în curând abonamentul, iar pe restanțierii să solicitem a achita restanța de abonament, ca să nu fim siliți a le sista trimiterea ziarului.

Consistor plenar în Lugoj. Cetim în »Drapelul« următoarele: Aflăm, că P. S. Sa episcopul Dr. V. Hossu a convocat pe Lunii Consistor plenar la Lugoj. Cu acest prilej va da seamă despre toate momentele mai însemnate din decursul păstoririi de opt ani și jumătate din dieceza Lugojului. Tot cu acest prilej vor avea loc număroase promovări și distincții a clerului din dieceză. Cu acest consistor se încheie activitatea P. S. Sale în această dieceză, pe care o va părăsi cu începutul lunii viitoare, pentru a ocupa scaunul episcopesc al Gherlei, care de mult își așteaptă pe doritul arhierou.

Primarul Parisului la București Felix Rousell, primarul Parisului va vizita, probabil în săptămâna a doua a lunii Aprilie, capitala României. Primarul Bucureștilor a primit o scrisoare oficială din partea primăriei Parisului, prin care i-se anunță această vizită. D-l Rousell va fi însoțit de mai mulți consilieri comunali și va rămâne în București trei zile, după cari, se crede, că-și va continua drumul înspre Constantinopol.

Din acest incident se pregătește o primire grandioasă distinsului oaspe și însoțitorilor săi. Se va numi o comisiune de consilieri, care să se ocupe cu întocmirea programului de primire.

La Pesta ca'n Paris. Se pare că temerii bașii automobiliste din Paris

încep a fi imitați și prin alte capitale. Alaltaeri poliția din Pesta — pe baza unor denunțări — a arestat pe individii Eberling Iános, laborant în farmacia Pálffy, pe haimanaua fără nici o ocupație Stantzel Gustav și pe servitorul de prăvălie Dudás Daniel. Duși la poliție, au mărturisit cu un rar cinism, că au plănuit să pătrundă pe furiș în laboratorul farmaciei Pálffy, să se aprovizioneze cu otrăvuri și clorofom, să fure apoi un automobil din fabrica de mașini agricole, cu care aveau de gând să plece la Kaposvar, ca să jefuiască pe proprietarul Kovács Pál. Cu banii furați dela acesta aveau să-și continue drumul spre Fiume — America. Tot în urma mărturisirilor lor poliției i-a succes să pună mâna încă pe trei complici ai acestei bande, cari au fost prinși în Rákosszentmihály. Întreagă banda a fost arestată înainte de a-și fi putut executa planul atât de »frumos« ticlucit.

Ravagiile potopului. Știrile ce ne sosesc despre grozăviile cauzate de revărsarea râurilor sunt tot mai triste.

Partea cea mai mare din teritoriul comitatului Somogy deja de săptămâni de zile se află sub apă. Râurile, cari au esundat și au acoperit șesurile cu apă, dau aproape întreg comitatului aspectul unei mări.

În Macău tot mai multe case rămân părăsite pe urma nenorocirilor, cari alegă din fața valurilor, ce se lăstăpănesc tot mai mult, amenințând în tot momentul cu distrugere casele lăstate în voia sorții.

Dar cea mai tristă înfățișare o are Sătmăruș. Apa pârăului Maria a surpat și surpă în continuu casele locuitorilor din comuna Szakasz, așa că dacă potopul nu va conteni, întreaga comuna e amenințată de o mare catastrofă. Comuna Panyola e aproape total distrusă; numai teritoriul mai ridicat din jurul bisericii a fost cruțat de furia valurilor.

Mai bătuț de soarte a fost Sărkocsa, care locuia în case de lut. Păreții caselor au fost surpați de valuri iar coperigele duse, așa încât nenorocii n'au mai rămas decât cu locul spălat de apă, pe care înainte de potop își aveau adăpostul. În casele neatînse de puterea valurilor stău înbăscite câte 3-4 familii. Cări nu s'au putut adăposti în nici un loc, s'au îngrămădit în școală, care a ajuns un azil de nenorocii. Numai plânsete și desperare domnește în întreaga comuna.

Tot astfel de îngrijitoare sunt știrile ce ne vin din New-York, asupra teritoriului inundat de fluviul Mississippi. Peste 2000 mile se află sub apă, iar 30.000 de oameni fără adăpost. Numărul morților se ridică la 50. Pe străzi apa se ridică la o înălțime de trei metri, așa încât la multe zidiri numai coperșul a rămas afară din apă. Aducere alimentelor se face cu mare greutate. Guvernul a evaluat pagubele de până acum la 40 milioane dolari.

Viscole, zăpezi și înghețuri se semnalează din mai multe părți ale țării. În jurul Cașoviei pagubele pricinuite de viscole trec de-o jumătate milion. O multime de arbori au fost răsturnați de furia vântului. — Prin Săcuime ca și la noi zăpada ce s-a lăsat după Paști, îi face impresia, că am petrecut Sărbătorile Nașterii nu ale Iavriilor. — Din Abaujszanto se anunță, că faurul Urbáns Iohán, care plecase din Tolesva la Regécze pe jos, a fost aliat înghețat mort pe drum. — Știri despre mari viscole sosesc și de pe litoralul Adriaticei, pe unde de asemenea ninge în continuu. — De alaltaeri începând un vânt puternic suflă prin Scandinavia, îngreunând foarte mult circulația trenurilor și apropierea vapoarelor de țarm. Pe străzile Stockholm-ului zăpada e de un metru.

Mamă ucigașă. Cazul s-a petrecut alaltaeri în Budapesta. Femeia muncitorului Simon Iános, luându-și pe cei trei copilași a plecat cu ei la plimbare pe-o livadă din apropierea abatorului pentru tăerea porcilor. La un moment dat a început să tragă gloanțe de revolver asupra copilașilor, dintre cari pe unul de 4 ani l-a culcat mort la pământ, unul de 3 ani s-a ales cu o rană mortală, iar al treilea — o fetiță — a rămas neatins. În momentul, când ucigașa voia să-și răpună și sie-și viețuța, a fost surprinsă de polițiști, cari au dus-o la câmpănatul poliției.

Nefericita ucigașă a săvârșit fapta neocotită într'un acces de nebunie; suferea deja de multă vreme de melancolie, în urma căreia aproape își pierduse mințea. Planul atentatului o munces de mult. Scopul îi era ca să moară dimpreună cu copilașii. Deși aveam toate cele de lăpsă — a mărturisit ea — o poftă nebună mă alunga spre moarte. Imi jubeam copilașii și volam să-l duc cu mine pe cea lume.

Ploaie de pucioasă. Alaltaeri după prânz o ploaie cu picuri gălbui s-a revărsat asupra orașului Savona din Italia. În câteva momente pământul a fost acoperit cu un gros strat de pucioasă. Probabil, că vântul adusese pucioasă

din Sicilia sau din împrejurimile Verzului.

Reuniunea rom. gr. cat. de cântări »Lira« din Lugoj aranjează sub conducerea d-lui Ioan I. Ieneș, Duminecă la 14/1 Aprilie 1912 (Dumineca Tomii) în pavilionul otelului »Concordia« concert împreună cu dans.

Știri mărunte. Szeetrics Elek, șeful oficiului postal din Zirc, a dispărut, defraudând o scrisoare de bani, în valoare de 19 mii coroane. Pentru prinderea defraudantului s-a pus un premiu de 500 cor.

— Vestitul aviator englez Graham White, a căzut alaltaeri cu aeroplanul dela o înălțime considerabilă la Hendon (Anglia). Atât White cât și cei doi pasageri ce-i avea în aeroplan, s-au ales cu răni grave.

— În mina de cărbuni dela Bury (Anglia) patru muncitori au fost îngroapați de vii, prăbușindu-se pământul asupra lor.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

La fondul Valeriu Bologa al mesei studenților români din Brașov au dăruit în memoria iubitului lor nepot respectiv văr **Iuliu cavalier de Pușcariu**, Iosif și Catinca Pușcariu 25 cor. Anton și Eugenia Pușcariu 20 lei.

Primească marinimoșii donatori sincerile noastre mulțumite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Publicare de concurs. Comitetul despărțământului I (Brașov) al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român publică concurs la două premii de câte 30 cor. pentru cele mai bine îngrijite grădini școlare cu termen de 1 Iunie n. 1912.

Ceice doresc a lua parte la acest concurs să se anunțe în scris. Premiile se vor distribui la adunarea generală din anul acesta. Brașov, în 6 Aprilie n. 1912. N. Bogdanu, dir. desp., Dr. A. Bogdanu secr. desp.

Necrolog. Joi în 11 Aprilie n. a încetat din viață la Cernatu: **Ana Jalea** după o scurtă suferință, în etate de 40 ani. Înmormântarea va avea loc Sâmbătă în 13 Aprilie st. n. a. c. la orele 2 p. m. În cimitirul bisericii Sf. Nicolae din Cernatu. Pe defuncta o deplâng: Ioan Jalea, soț, Maria Țaraș, Ioan, Radu, Voicu, Nicu, Vasile, Victor Jalea fiică și fi. Ana Bellu, soacra, Ioan Popiea, frate. Maria Busuioac, soră. I. Țaraș, ginere. M. I. Jalea, noră.

Serată artistică. Un grup de artiști internaționali vor aranja Sâmbătă și Duminecă seara în sala dela Gewerbeverein două serate artistice cu un program bogat și variat. Vor debuta d-l Neculae Polizsar pe »Flügelhorn«, d-l I. Balány pe ziteră, d-șoarea Emma Hardt și Mitzi Fűrle, sopraniște și d-l H. Wächter la pian. Începutul la 8 oare seara. Intrarea de persoană 1 cor. Reprezentația are loc la mese întinse.

Băile Eforiei școlare din loc începând cu Duminecă 1 (14) Aprilie a. c. vor fi din nou deschise. — Administrația băilor.

Azi și în fiecare zi concertează în cafenea »Drechsler — urmaș de aici, Albert Roth, solist și primas și fratele lui Wilhelm, virtuos în »tărogat« cu întreaga lor capelă de muzică.

Litere, arte și științe.

O nouă invenție a lui Marconi.

Ziarele americane aduc știrea că Marconi, celebrul inventator al telegrafiei fără fir, a făcut o nouă descoperire de o foarte mare importanță pentru marinari și pentru comerț în general. Noua invenție constă după spusele ziarelor în chestiune dintr'o busolă fără fire, menită să înlăture numeroasele neajunsuri pe care le aveau de suferit vasele până acum din punctul de vedere al comunicației pe calea telegrafiei fără sârmă, atuncea când marea e acoperită de ceață sau agitată de furtuni.

Marconi a refuzat să dea deslușiri amănunțite cu privire la noua sa descoperire. Totuși ilustrul fizician a voit să arate cătorva ziaristi în linii generale în ce constă »busola fără fire« și ce anume folosea ar putea rezulta după urma ei.

Dăm după ziarul »Courier de la Sera« explicațiile date de savantul american ziaristilor veniți să-l intervieveze. — Să presupunem, spunea Jdănsul, că farurile și piroscafele acestea așezate la diferite distanțe pe pianul ce-l aveți înainte, emit necontenit unde

electrice pe un timp noros sau pe un timp când marea este agitată de un teribil uragan.

Pe un asemenea timp, nu e cu puțință să te poți orienta pe un vas și să știi cu precizie poziția în care te găsești, deși are posibilitatea de a primi mesagii radiotelegrafice, fără a putea arăta însă și direcția din care au fost expediate acele mesaje.

Noua mea invenție are scopul de a da pilotului puțința, de a se orienta și de a determina pozițiunea unuia sau mai multor faruri, mulțumită unei metode operațiuni trigonometrice.

Mulțumită acestui calcul trigonometric operatorul va putea determina de asemenea distanța, la care un piroscaf se găsește de un alt vas sau de un far pe care va putea totdeodată să-l pue în comunicație cu piroscaful a cărei direcție a reușit s'o determine.

Noua invențiune a lui Marconi, deși până acum nu este cunoscută decât în mod foarte vag, este menită după părerile cunoscătorilor să aducă niște extra-ordinare foloase navigației mondiale prin faptul, că va da puțința vaselor să înainteze cu repeziune pe mare chiar pe vreme de ceață sau furtună, evitând dezastrele maritime.

ULTIME ȘTIRI.

București, 12 Aprilie. Monitorul oficial publică decretule, prin cari Maj. Sa Regele primește dimisiunea miniștrilor Carp, Marghiloman, Filipescu și Delavrancea și numește de noui miniștri pe d-nii T. Rosetti, general I. Argetoianu și E. Pangrati. Noii miniștri și-au luat în primire posturile.

Lisabona, 12 Aprilie. Din Oporto se telegrăfiază că un omnibus-automobil, complex ocupat, care cobora o stradă în pantă, s'a ciocnit cu un automobil care venea în direcție contrară. Omnibusul fu răsturnat; 9 persoane fură ucise pe loc și 7 grav rănite. Pasagerii automobilului se aleseră cu o spaimă mare.

Berlin, 12 Aprilie. Tot nordul Germaniei este bântuit de furtuni îngrozitoare. Pe Eiba s'au scufundat mai multe vapoare. O corabie s'a împotmolit în nisip, s'a răsturnat apoi și tot personalul, vasului s'a înecat.

La Luebeck a căzut neîntrerupt zăpadă, așa că circulația tramvaelor a trebuit să fie suspendată. Pe râul Elba, în apropiere de Hamburg, două vapoare au fost distruse de furtună și 14.000 chintale de zahăr au căzut în apă.

POSTA REDACȚIEI.

D-lul D. Iarca Leoc. Trebușoarele neastâmpăratului polip, pe cari ni le comunică, sunt atât de notorice, încât nu face să le mai publicăm. Nu ești d-ta primul nici ultimul, pe care l-a tras pe sfoară acest individ certat cu conceptele moralei publice.

Prețul cerealelor din piața Brașov.

Din 12 Aprilie 1912.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Cor.	fl.
1 Hl.	Grăul cel mai frum.	23	50
>	Grău mijlociu . . .	23	—
>	Grău mai slab . . .	22	—
>	Grău amestecat . . .	17	—
>	Săcară frumoasă . . .	17	—
>	Săcară mijlocie . . .	16	—
>	Orz frumos . . .	16	40
>	Orz mijlociu . . .	16	—
>	Ovăș frumos . . .	17	—
>	Ovăș mijlociu . . .	16	—
>	Cucuruz . . .	17	—
>	Mălăiu (meiu) . . .	17	—
>	Mazăre . . .	27	—
>	Linte . . .	38	—
>	Fasole . . .	20	—
>	Sămânță de in . . .	48	—
>	Sămânță de cânepă . . .	30	—
>	Cartofi . . .	6	—
>	Măzărice . . .	24	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1.60-1.70	—
>	Carne de porc . . .	1.52-1.68	—
100 kil.	Său de vită proasp.	—	—
>	Său de vită topit . . .	—	—

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branișce et Comp.

Redactor responsabil: Ioan Brolea.

Români, replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL“
 însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros
 (Kisküküllő vm.)

!!! Altoi de viie !!!

Calitate distinsă — pe lângă cele mai moderate prețuri — soiuri de vin și de masă, — Viță americană cu și fără rădăcină.
 Ochiuri de altnit, vița europeană cu rădăcină.
 Se află de vânzare la însoțire economică

„MUGURUL“
ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVAROS.

Material disponibil în altoi peste **trei (3) milioane.**

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.
 — ! Altoii sunt desvoltati la perfecțiune! —
 La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!
 — La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco. —

Români! Trimiteți băeții la cursul practic de altoi.

Prima condiție de renșită este de a folosi material solid!

Români! sprjiiați firmele românești, că numai acelea vă vrea binele.

Novități de primăvară!

In atențiunea On. public cumpărător!

Mi-a sosit cele mai moderne
Pardesiuri de dame pentru primăvară,
Costume, Pardesiuri de fetițe,
rochii in asortiment bogat.

Rog on. cumpărători a se convinge despre capabilitatea mea de concurență, și dacă nu va cumpăra.

Cu toată stima:

Goldmann N. P.

Magazin modern de îmbrăcăminte de dame.

Brașov, Tîrgul Inului Nr. 28.
Telefon 205.

Novități de primăvară!

Fără concurență.

Asortiment bogat de modele.

Strada Porții Nr. 51.

Nu scăpați ocazia!

Pentru sărbătorile de Paști, Rusali, sezonul de vară, vă aprovizionăm cu haine de dame și bărbați dela firma

Frații Fischer
Brașov, Strada Porții Nr. 51.

Se pot cumpăra cele mai frumoase, moderne pardesiuri de dame dela 14 coroane în sus.
 Pardesiuri elegante de fetițe 10 " " "
 Pardesiu fin modern de bărbați Raglan 20 " " "
 Costume moderne 18 " " "
 Costume pentru băeți 12 " " "
 Costume pentru copii 4 " " "

Atragem atenția On. public asupra firmei.

1663-50.

Strada Porții Nr. 51.

No. 528/912 not.

Publicare

Comuna, Șinca veche, exarandeașă prin licitațiune publică verbală, — ce se va ținea în cancelaria comunală la 20 April 1912, oarele 10 a. m. — birtul comunal pre durată de 3 ani, începând din 1 Octomvrie 1912 și până 30 Septembrie 1915.

Condițiile de licitare se pot vedea la cancelaria comunală, în timpul oarelor oficioase.

Acest birt se află într'un punct foarte cercetat și îi aparțin 6 odăi, bucătărie, magazin, pivniță, cumpănă comunală, șopru, grajd, localitate de popice (culăgrie) și grădină.

Pretul strigării e fixat cu Cor. 2500. Vădinul cu 10% se va depune în bani gata.

Ô-Sinca — Șinca-veche — 30 Martie 1912. Fogaras megye.

1-1. **Primăria comunală.**

Toate doamnele întrebuințează astăzi numai

GRÊMA MARGIT
 a lui FÖLDES.

Pomada aceasta pentru față se folosește de milioane de dame. Este preparată pe temelul de studii științifice și după constatarea chemicilor vestii cel mai bun și nestrictios mijloc pentru a face pielea albă și fină. Efectul este surprinzător și sigur.

Nu mai după o întrebuințare de câteva zile, dispar pistruale, petele, abărciturile și ori ce necurățenie a obrazului.

Crema Margit a lui Földes nu numai înfrumțează fața, dar o și apără de influența vremii, a soarelui și vântului.

Avertisment pentru imitații și falsificări
 Se capătă în toată lumea: 1 burcănel 1 și 2 C.
Săpun Margit 70 b.
Pudră Margit 1 Cor. 20 b.

Trimiteri postale dela producător.

Koloman von Földes,
 farmacist, Arad.

(B).

Prăvălie nouă de mobile de fier.

Am onoarea a aduce on. publicului din Brașov și jur că în str. Furculiței de jos am deschis o prăvălie de mobile de fier, care le vând cu prețuri de fabrică.

Asortiment mare în coșuri de calatorie și în mobile împletite pentru grădină.

Rog prin prezență a cerea prăvălia mea.

Cu toată stima:

LADISLAU BAIJO

Personelor care se bucură de credit, li se fac condiții de plată favorabile.

MICH KOVACIGS

Instalator de gaz și apeduct. Antreprenor de canalisări. Tinichigiu de lucrări de galanterie și zidiri.

Brașov, strada neagră 57.
 — TELEFON 480. — Nr. 1-12

Se caută un conducător de prăvălie la Societatea de consum.

Salariu începătoriu 80 cor. lunar 10% din învârtire, care e pe an aproape 40.000 cor. Cuartir și luminat. Eșde lipă să fie căsătorit, și se depue cautiune de cel puțin 2000 cor.

Societatea de consum Felső-Szőcs,
 comit. Solnok-Doboka.

1-5.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am deschis în **Piața Prundului Nr. 9**

O măcelărie

In fiecare zi carne proaspătă de bou, vițel și porc

Rugând sprijinul On public semnez cu toată stima

Heinrich Mikstein,
 măcelar.

!! Medicament de un efect fără pereche contra boalelor colice la cai !!

Invenție sensațională!

Patentat cu Nr. 3956. **ANTICOL.** Scutit de lege Nr. 141.

Medicament de un efect fără pereche contra boalelor colice la cai. Cu medicamentul **ANTICOL** sperențele de doi ani care s'a făcut la reg. I. de husari sau verificat adevărindu-să că nu există un medicament care să sisteze mai curând și mai sigur colica, căci în fiecare cas după o singură doză boala a încetat cu desăvârșire.

O doză care conține 2 porțiuni de **ANTICOL** costă 4 cor., 4 doze 8 cor., 6 doze 12 coroane

Se poate comanda la inventator:
Laboratoriul de „ANTICOL“.
 Mayer Ignác veterinar suprem reg. Brașov.

Reg. I. e r de husari **Recunoștință**

Subsemnatul am găsit că medicamentul inventat și compus de Mayer Igná z veterinar suprem de cerc reg. în contra înbolnăvirilor de coleră, este folositor, aplicându-l atât la cai mei proprii cât și la cai regim. și obținând rezultate surprinzătoare. De aceea atât pentru efectul său sigur și rapid cât și pentru forma sa ușoară de manipulat, îl recomand cu toată căldură **Littke, colonel m. p.**

Ca întregire a recunoștinței de mai sus, îmi au libertatea a publica scrisorile recente de recunoștință pe care le am în mână despre efectul cu succes al anticolului. Brosura care conține multe scrisori de recunoștință o pun cu plăcere gratuit la dispoziția amatorilor.

!! Medicament de un efect fără pereche contra boalelor colice la cai !!

Albul cel mai curat și mai plăcut
 caracterizează rufele tractate cu

SĂPUNUL Sunlight

Curăță repede crută țesăturile și colorile. E scutit de substanțe stricăcioase, aceasta dovedea cea mai bună că nu strică rufele.

LEVER & Co., Wien III.

Atențiune!!!...

„BRAȘOVIA“,
 vă apără vă conservează, ajută!
„BRAȘOVIA“,
 e bun formator de sânge, întărește și nutrește corpul omenesc slăbit neputincios, lipsit de putere la mic și mare.

„BRAȘOVIA“,
 face corpul omenesc rezistător, îmbunătățește nervii atacați, încetează iritațiunile nervoase, simțirea în general, dă bucurie de trai.

„BRAȘOVIA“,
 lungeste viața omenească, înaintează schimbarea stofelor în corp face apetit.

„BRAȘOVIA“,
 apără contra tuturor boalelor, e un eminent ajutor pentru Reconvalenșenți.

„BRAȘOVIA“,
 e neîntrecut în buna sa folosință.

Se capătă în Brașov (Brassó) la K. de BENKNER Strada pe tocle 21.
 În farmacii, droguerii etc.

Prețul unei sticle 2 coroane.
 La comande externe pentru porți încă 40 fileri.

De minune prețuri ieftine cu toată scumpetea cea mare, la

Arnold Schapira,
 deposit de giuvaericale, și articole de bijuterie.

Brașov, Strada Porții Nr. 36.
 Binevoii a Vă convinge, — nu silesc — pe nimeni la cumpărat. —

Atelier de reparat bijuterii și ciarsonice cu garanție.
 — Serviciu ieftin. —
 Filială la **CSIKSZEREDA,**

Wilhelm Csallner,
 turtar.

BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 30.
 Produce cele mai bune și fine turturi dalei ou dereauri, migdale, piper și turtă de Nürnberg.

Pentru restaurante cele mai fine prăjituri desert.

Tot acolo se capătă Met de miera foarte fin și cu efect vindecător.

Pentru pomeni recunoscuta turtă dulce a lui Csallner.

Vânzătorilor se dă rabat.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Adminstr. „Gazetei Transilvaniei“.